Pestprotocol

Sg de Overlaat, Eikendonklaan 3,
5143 NG Waalwijk, 0416-336931
info@sgdeoverlaat.nl
www.sgdeoverlaat.nl

Inhoud

Voorwoord

Begripsbepalingen
- Plagen
- Ruzie/Conflict
- Pesten
- Plagen wordt pesten
- Mediation
- Preventie
- Preventie digitaal pesten

Communicatie
- Wat wordt er van u als ouder verwacht?
- Wat wordt er van de kinderen verwacht?
- Reden om het pesten aan te pakken en om te buigen naar respectvol gedrag.
- Vormen van pesten zijn:
- Signalen van een gepest kind kunnen zijn:

De werkwijze die wij hanteren wanneer er pestsignalen zijn

Digitaal pesten

Mijn kind wordt gepest

Voorwoord

Dit pestprotocol (vastgesteld september 2015) bevat richtlijnen bij geconstateerd pestgedrag. Het heeft als doel: “Alle kinderen moeten zich in hun middelbare schoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Dat vraagt wel, dat wij kinderen leren zich assertief op te stellen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te laten gaan!
Docenten en ouders uit de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit protocol.

Voor scholen is het wettelijk verplicht om een veiligheidsplan te hebben. Een onderdeel van dit plan is een pestprotocol. Het pestprotocol geeft kinderen, docenten en ouders duidelijkheid over hoe gehandeld wordt in het geval van respectloos gedrag op school. Wij vinden het als school heel belangrijk dat leerlingen elkaar respecteren en dat pesten wordt voorkomen.
Op deze manier dragen de leerlingen deze waarden in de toekomst met zich mee.

De coördinatie ligt bij de anti-pestcoördinator. Deze zal de docenten ondersteunen en begeleiden bij het signaleren en aanpakken van pesten en ziet er ook op toe dat het pestprotocol wordt nageleefd. Afhankelijk van alle andere ontwikkelingen binnen de school, zal ook het handelen rond pesten zich verder ontwikkelen. In dat geval zal het protocol worden aangepast.

Begripsbepalingen

Plagen
Je kunt van plagen spreken, als beide partijen even sterk zijn en er niet echt gesproken kan worden van een slachtoffer en een dader. Plagen zie je vaak bij mensen die elkaar wel mogen. Het kan een steekspel met woorden zijn, of elkaar voor de gek houden. De plager heeft niet de intentie om de geplaagde te beschadigen. Tussen kinderen in het voortgezet onderwijs, zie je hetzelfde patroon ontstaan. Humor (echte!) staat hierbij centraal.

Ruzie / conflict
Ruzie maken wordt door kinderen en ouders nog wel eens benoemd als pesten. Hoewel een ruzie geen pesten is, kan een niet opgeloste ruzie soms wel tot pesten leiden. Een ruzie is een conflict tussen mensen over een behoefte of over wat rechtvaardig is.

Pesten
Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten / schoolgenoten, die niet in staat is / zijn zichzelf te verdedigen, met als gevolg dat die person buiten (een deel van) de groep komt te staan.

Plagen wordt pesten
Plagen wordt pesten als de geplaagde aangeeft een bepaalde actie en / of woorden onprettig te vinden en de plager toch doorgaat.

Mediation
In het pestprotocol wordt gesproken over mediation. De mediation stappen die de mentor op school kan toepassen zijn:

- Wat is er gebeurd, volgens beide kinderen (verhaal laten doen);
- Welk gevoel leverde dat bij beiden op.
- Wat is de behoefte nu (voor beide kinderen);
- Oplossingen en afspraken maken die voor beiden zinvol en aanvaardbaar zijn;
- Evaluatiemomenten afspreken, als dat nodig is.

Preventie
De aanpak van onze school is in eerste instantie gericht op het voorkomen van respectloos gedrag op school. Er zijn omgangsregels opgesteld, welke beschreven staan in ons schoolplan, het zorgplan, de regels en gedragscodes voor personeel én leerlingen en in het protocol Sociale Media.

Daarnaast wordt er tijdens de mentorlessen gewerkt aan preventie van pestgedrag. Het personeel wordt geschoold in het preventief en curatief optreden tegen pesten.
In de mentorlessen wordt daarnaast aandacht besteed aan groepsvorming, respect voor elkaar en het geven van complimentjes. Het vertrouwen tussen de leerlingen onderling en de docenten willen wij bevorderen door regelmatige klassengesprekken tijdens het mentoruur en individuele gesprekjes tussen de mentor en zijn leerlingen. Daarnaast werken we aan het bevorderen van de zelfstandigheid en het samenwerken.

Preventie digitaal pesten

Sociale Media zoals bijvoorbeeld What's App, Twitter, Facebook, YouTube en LinkedIn zijn alom vertegenwoordigd op telefoons en computers van leerlingen.
Deze bieden vele mogelijkheden tot communicatie tussen de leerlingen en kunnen ingezet worden voor educatieve doeleinden, maar er schuilt tegelijkertijd een groot gevaar.

Het is van belang dat leerlingen beseffen dat je met berichten op Sociale Media (onbewust) de goede naam van de school, maar ook van jezelf en andere leerlingen en betrokkenen kunt schaden. Om deze reden zijn er regels opgesteld omtrent Sociale Media (zie protocol Sociale Media) en mogen de leerlingen de telefoons binnen de school alleen gebruiken voor schoolse zaken. Dat wil zeggen; educatieve doeleinden, het inzien van roosters en het bereiken van de digitale leeromgeving via Magister. Ander gebruik van de mobiele telefoon is buiten de aula en het schoolplein verboden. Indien een leerling zich niet aan de afspraak houdt, zal de telefoon de rest van de dag worden ingenomen.

Communicatie

Een goede communicatie tussen school en gezin is erg belangrijk. Hier is dan ook een groot voordeel te behalen. Daarom wordt hier beschreven wat u van ons als school kunt verwachten en wat wij van u en uw kind(eren) verwachten.

Wat mag u verwachten van de docenten op onze school?
U mag verwachten dat de docenten van de school respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder.
U mag verwachten dat de docenten onderling respectvol met elkaar omgaan. Zij zijn zich bewust van het gezegde: “een goed voorbeeld doet goed volgen.” Het voorbeeldgedrag van de docent nodigt kinderen uit om over te stappen naar de wereld van wederzijds respect.
Doet zich een probleem voor op school, dan mag u van de docenten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. De docenten hebben u nodig om tot een goede oplossing te komen, die goed is voor uw kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders de docenten, de school en de buurt.

Wat wordt er van u als ouder verwacht?
Het oplossen van conflicten tussen kinderen is zelden een probleem, als op basis van het voorgaande met elkaar wordt overlegd. Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgde vuistregels houden:

- U spreekt in het bijzijn van uw kind niet negatief over andermans opvoeding en andermans kind. Dat doet de school ook niet over u en uw kind.
- U spreekt met respect over de docent, dat doet de docent ook over u.
- Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de mentor van uw kind of de vertrouwenspersoon. Uitgangspunt daarbij is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.

Wat wordt er van kinderen verwacht?
Wij verwachten van de kinderen dat zij eerst het conflict zelf proberen op te lossen. Als kinderen vervelend doen blijf dan rustig en laat je niet op de kast jagen. Vraag indien nodig, hulp aan je mentor.

Samengevat: Bij problemen van pesten of agressie zullen de docenten, directie en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met het doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is. Voorbeeldgedrag van leerkrachten en ouders is daarbij van groot belang!

Reden om het pesten aan te pakken en om te buigen naar respectvol gedrag

- Het is traumatisch voor het gepeste kind en sommige omstanders
- De sfeer in de klas wordt slecht
- De schoolresultaten worden minder
- Kinderen gaan meer verzuimen
- De kinderen leren verkeerd sociaal gedrag aan
- Elk kind moet zich veilig kunnen voelen

Vormen van pesten zijn:

- Buitengesloten worden
- Negeren
- Roddelen
- Belachelijk maken
- Uitlachen en schelden
- Spullen afpakken en / of kapot maken
- Achtervolgen en bedreigen
- Slaan, schoppen, duwen en porren
- Vormen van digitaal pesten zijn:
    - Anonieme berichten sturen van SMS of What's app
    - Schelden, roddelen en bedreigen via een computer of mobieltje
    - Foto's genomen met mobieltjes, al dan niet bewerkt, op internet plaatsen
    - Privé-gegevens op een site plaatsen
    - Wachtwoorden misbruiken
    - Haat profielen aanmaken

Signalen van een gepest kind kunnen zijn;

- Zij lijken vaak geen vrienden te hebben
- Ze worden vaak als laatste gekozen
- Ze hebben geen zin om naar school te gaan
- Ze vertonen gedrag dat op klikken kan lijken
- Ze zijn angstig of onzeker
- Zij zien er bang, neerslachtig en huilerig uit
- De schoolresultaten verminderen
- Ze verzuimen meer
- Ze vertonen volgzaam gedrag (en worden daar vervolgens mee gepest)
- Proberen zaken af te kopen met geld of snoep
- Ze vertonen bang of agressief gedrag
- Andere signalen voor de docent / mentor kunnen zijn;
    - Piepen en zuchten van klasgenoten
    - Verhullend computergedrag
    - Kind is vaak betrokken bij incidenten

Het is belangrijk om als ouder / docent signalen te onderkennen die door een gepest kind worden afgegeven omdat kinderen niet altijd vertellen dat ze worden gepest.
Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Het is een geleidelijk proces van plagen naar pesten
- Teleurstelling en schaamte gevoelens om ouders erover te vertellen

- Angst voor een beschuldiging (“waarom zeg / doe je niets terug?”)
- De problemen worden groter als er over gesproken wordt: “klikspaan!”
- Niet durven of mogen (van de pester, bedreiging) vertellen

De werkwijze die wij hanteren wanneer er pestsignalen zijn

Stap 1: Hebben we te maken met ruzie of met pesten.
Bij ruzie gaat het om verschillende belangen. Bij pesten kan het ook om verschillende belangen gaan, maar is ook de intentie bij de pester aanwezig de gepeste fysiek en / of mentaal te beschadigen.

Hieronder de stappen bij een voortslepende ruzie / eerste signalen van pesten:
- Inlichten ouders (door de mentor);
- Verwerken oud-zeer in mediation (zie begripsbepaling)veel aandacht geven en waar het werkelijk om gaat;
- Afloop mediation (zie begripsbepaling) met ouders bespreken (mentor)

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de conflicthebbers (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar en anders gaan we verder met…

Afspraken maken om nieuwe ruzies te voorkomen en daarop een belonings- en sanctiesysteem te zetten.

Stap 2: bij daadwerkelijk pesten → anti-pestcoördinator wordt ingelicht.
Er zal een gesprek plaats vinden tussen de pester en de gepeste;
- Wat is er gebeurd, volgens beide kinderen (verhaal laten doen);
- Welk gevoel leverde dat bij beide op;
- Wat is de behoefte nu (voor beide kinderen);

Oplossingen en afspraken maken die voor beiden zinvol, uitvoerbaar en aanvaardbaar zijn, deze afspraken worden in Magister genoteerd.
Evaluatiemoment afspreken, als dat nodig is.
Als het probleem hiermee is opgelost volgens de conflicthebbers (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar en anders gaan we verder met…

Stap 3: Signaleringssysteem pesten activeren door:
- Sociogram en pesttest afnemen tijdens de mentorles
- Aan kinderen vragen om als er gepest wordt dit aan te geven bij de mentor of de vertrouwenspersoon;
- Alle ouders vragen pesten te melden bij de mentor;
- Alle docenten vragen om het pesten te melden bij de mentor
- Het OOP (onderwijs ondersteunend personeel) vragen een extra oogje in het zeil te houden tijdens de pauzes en de tussenuren. Indien zij pesten signaleren melden zij dit bij de mentor of vertrouwenspersoon.

Indien er pesten gesignaleerd wordt, zal de mentor of docent hiervan een notitie maken in Magister.

Als pesten is gesignaleerd worden de volgende stappen (acties) ondernomen.:
- Melding naar ouders van gepeste en pester/meelopers dat er een pestsituatie is;
- Mediationgesprek.
- Alle betrokken ouders informeren over de afloop en de afspraken m.b.t. het mediationgesprek, deze worden genoteerd in Magister
- Een klassengesprek en het anti-pestprogramma It's up to you inzetten tijdens de mentorles.
- Opstarten van een steungroep (leerlingen uit de klas die doormiddel van groepsdruk het pesten kunnen onderdrukken)

In de eerste twee weken om de dag een korte evaluatie met de mentor en de gepeste, daarna wekelijks, tot het vier weken achter elkaar goed gaat. Nadruk tijdens deze gesprekjes liggen op wat er goed gaat.
Voortgang wordt met de anti-pestcoördinator besproken
Gesprekjes met de leerlingen worden kort vastgelegd in Magister.
Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepest (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en anders gaan we verder met…

Stap 4: Pesters en meelopers
Aanspreken ouders van pesters en meelopers op het gedrag van hun kind, want niet alleen voor gepeste, maar ook voor pesters en meelopers is de situatie niet gezond. Het pesten moet stoppen.
Pester wordt aangemeld bij een leerlingbegeleider. Indien de pester een persoonlijke coach heeft, neemt deze het pesten mee in het coaching traject en hoeft er geen leerlingbegeleider ingezet te worden.
Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepest (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en anders gaan we verder met…

Bestraffen van pestgedrag plus gesprek na schooltijd en ouders informeren.
Wekelijks een gesprek over de goede momenten (band tussen mentor en pesters aanhalen en verstevigen).
In het mentoruur groepsoefeningen doen om de groepsbinding te versterken (ook oefenen op vertrouwen tussen leerlingen onderling)
Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepest (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en anders gaan we verder met…

Stap 5:
Ouders en kind duidelijk maken, dat pesten nu gaat leiden tot een interne schorsing en als dat niet werkt, de school zal over gaan tot een externe schorsing. Dit gesprek wordt gevoerd door de mentor, de kernteamleider, de anti-pestcoördinator en eventueel de leerlingbegeleider.
Therapie aankaarten
Wekelijks het gesprek met de mentor blijven voeren (band aanhalen en verstevigen, veilige omgeving bieden om te praten)
Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepest (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en anders gaan we verder met…

Stap 6:
Schorsing van de pester en als ouders zich onttrekken aan hun verantwoordelijkheden kan overwogen worden om een melding bij Veilig Thuis (voorheen AMK) te doen. .
De reden van schorsing bespreken met de klas. Let hierbij wel op dat de klas de pester niet de schuld gaat geven! Zij zaten allemaal in de groep en hebben de pester niet kunnen overhalen te stoppen met het pestgedrag.
Als de pester weer in de klas komt, eventueel de pauze in afzondering laten doorbrengen. Ook kan er besloten worden om de pester (ter bescherming van de gepeste) zich eerder en na het laatste lesuur zich te laten melden. Het kan geen kwaad om dit voor de pester gezellig te maken, aangezien het wrokgevoelens kan voorkomen. Indien de pester aangeeft dat het niet meer nodig is kan hem / haar het vertrouwen worden geschonken om weer volledig mee te draaien met de klas.

Als het probleem hiermee is opgelost volgens de gepest (let ook op lichaamstaal) zijn we klaar, lichten we alle betrokkenen in en anders gaan we verder met…

Stap 7:
Verwijdering van school volgens de juiste juridische procedures
Eventueel nog een exit gesprek met leerling en de ouders.
Bij schorsing en / of verwijdering nauwkeurig de juridische regels volgen! Dat wil ook zeggen dat alle genomen acties nauwkeurig in Magister vermeld staan.

Stap 8: (ouders van) gepeste kinderen
Indien het gepeste kind niet durft op te komen voor zichzelf of assertief- onvriendelijk op komt voor zichzelf, en /of als het kind te weinig zelfvertrouwen (meer heeft), groepscodes niet doorziet, dan kan bij de ouder een buitenschoolse sociale- emotionele ontwikkelingstraining of een buitenschoolse therapie worden aangekaart, om het kind te leren vriendelijk-assertief voor zichzelf op te komen, groepscodes te leren ontcijferen en toe te passen en zelfvertrouwen te herwinnen.

Digitaal pesten
Het digital pesten gebeurt meestal in buitenschoolse situaties maar dit gaat vaak samen met pesten in de “echte wereld”. Het digitaal pesten vindt tegenwoordig met name plaats via de telefoon (What’s app) en de sociale media. Binnen de school mag de telefoon alleen gebruikt worden voor educatieve doeleinden, het controleren van roosters en Magister. De aula en het schoolplein vormen hier een uitzondering op, hier mogen de leerlingen de telefoon gebruiken zoals zij buiten de school gewend zijn. De school heeft gedragscodes en een protocol sociale media. We verwachten van onze leerlingen, hun ouders en het personeel dat zij deze gedragscodes en regels in acht nemen.

Wanneer er door kinderen of ouders wordt gemeld dat er sprake is van digitaal pesten worden de ouders van de pester hiervan altijd op de hoogte gesteld. Verder worden de stappen gevolgd zoals deze zijn opgenomen in het protocol. Bij ernstige bedreigingen of andere misdrijven wordt ouders geadviseerd aangifte te doen bij de politie.

De Overlaat maakt gebruik van een aantal tips tegen digitaal pesten, welke de mentoren tijdens de mentorles en/ of ouderavonden bespreken en benadrukken:

- Vertel aan je ouders dat cyberpesten plaats vindt. Het is nooit jouw schuld dat een ander iets vervelends naar jou toestuurt op internet. Niemand heeft het recht om jou te pesten!

Voor de ouders: sommige kinderen vertellen niet dat ze gepest worden via internet, omdat ze bang zijn dat ze niet meer mogen internetten. Maak duidelijk, dat uw kind gewoon mag blijven internetten!
Bewaar alles wat met pesten te maken heeft op de computer of mobiele telefoon als bewijsmateriaal.

- Reageer niet op het cyberpesten. Ook niet gaan terugschelden.
- Blokkeer mensen die je pesten via het internet of sociale media.
- Bij vervelende YouTube filmpjes lees de tips op de politiesite (http://www.vraaghetdepolitie.nl/sf.mcgi?193 .
- Als je aangifte wilt doen, doe dat dan voor je het filmpje van YouTube laat verwijderen, dit in verband met bewijsmateriaal.
- Meldt (internet)pesten van medeleerlingen op school. Overleg met je ouders en de school de te nemen stappen. Spreek af wie wat gaat doen en zet dit zwart op wit.

Mijn kind wordt gepest
Veel van wat er in dit beleid staat, wordt al toegepast op onze school.
We hebben gemerkt, dat alles wat we willen doen voor onze leerlingen valt of staat bij de signalering en/of melding van pestgedrag. En die signalering en melding schieten nog te vaak tekort, zodat de leerling met zijn probleem alleen blijft staan. Daarom is het van groot belang om de school op de hoogte te stellen van pestgedrag.
U kunt het melden bij de mentor(en) van uw zoon of dochter of bij één van de vertrouwenspersonen; leerlingbegeleider M. Jacobs tevens onze anti-pest coördinator of bij leerlingbegeleider R. Beukman

Samen met u en uw kind zullen we bespreken welke stappen we gaan ondernemen om weer een veilig klimaat te scheppen voor uw zoon of dochter. De mentor zal hierin de grootste rol spelen, omdat hij of zij de klas en uw kind het beste kent.

In het stappenplan kunt u lezen welke stappen er ondernomen zullen worden. De mentor zal u op de hoogte houden van de resultaten.

Op de Overlaat doen we er alles aan om het onderwijs goed uit te voeren en een veilig klimaat te scheppen voor iedereen. Toch kan het voorkomen dat u niet helemaal tevreden bent. Wij kunnen daar alleen iets aan veranderen als u ons vertelt waarover u ontevreden bent.

Om een klacht te melden, neemt u contact met de school via telefoonnummer (0416-336931) of via ons e-mailadres info@sgdeoverlaat.nl.

Indien u een klacht heeft met betrekking tot het pesten kunt u ook contact opnemen met onze anti-pestcoördinator M. Jacobs, via bovenstaand telefoonnummer. Dan kunnen we samen zoeken naar een passende oplossing. Mocht het op deze manier niet lukken en blijkt na grondig overleg geen bevredigende oplossing kan worden getroffen dan zijn er twee beroepsmogelijkheden:

1. De interne klachtencommissie.
Bij de interne klachtencommissie kan beroep worden aangetekend tegen een door de directie genomen beslissing. Deze behandelt twee soorten zaken:
- examenzaken;
- onopgeloste conflicten voordat deze naar de landelijke klachtencommissie gaan.

De interne klachtencommissie bestaat uit de volgende leden:
- een lid van de Raad van Toezicht (over het algemeen de voorzitter);
- een lid van de ouderraad;
- de heer O. Dooijes, algemeen directeur/ bestuurder.

2. De externe Landelijke Klachtencommissie.

De Overlaat is aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie voor openbaar en algemeen toegankelijk onderwijs (LKC).
Gebouw Wouwstede
Postbus 85191
3508 AD Utrecht
telefoon 030 - 280 95 90
info@onderwijsgeschillen.nl
www.onderwijsgeschillen.nl

De heer Dooijes, algemeen directeur/bestuurder, treedt namens de Overlaat op als contactpersoon.